

SULF:s kongress 2024

SULF ska verka för forskarens fria val av publicering

Akademisk frihet omfattar enligt högskolelagen att ämne, metod och publicering fritt väljes.

Dock begränsar idag både Vetenskapsrådet och Kungliga biblioteket, som utifrån regeringens uppdrag tagit fram riktlinjer och vägledande information för öppen vetenskap, publicering till endast den mest öppna licensen, så kallad CC-BY. CC-BY tillåter att personer ändrar en forskares publicerade text bara de uppger att texten har ändrats, men utan krav på att visa vad som har ändrats. CC-BY tillåter också att andra kan få ekonomisk vinning från texten.

Detta skiljer sig från den öppna licensen CC-BY-NC-ND, där Non Commercial (NC) och No Derivatives (ND) anger att varken ändringar eller extern ekonomisk vinning tillåts.

Att tvingas välja CC-BY gör därmed att verkets integritet och forskarens upphovsrätt inte respekteras.

Att forskare har som enda publiceringsmöjlighet att använda CC-BY innebär ett stort problem speciellt för forskare inom samhällsvetenskap och humaniora, där man ofta skriver omfattande texter som böcker. För den samhällsvetenskapliga och humanistiska forskaren som oftast inte kan patentera sitt arbete utan för vilken texten utgör det slutliga verket är ingrepp som kan ske i texten, var och hur den publiceras, och vilka ändringar som görs av den ytterst känsligt.

SULF/Umeå hemställer därför:

- Att SULF generellt ska verka för forskarens fria val av publicering i enlighet med Högskolelagen dvs utan externa begränsningar.
- Att SULF ska verka för att öppen publicering innebär forskarens fria val av öppen publiceringsmetod.

Motionen undertecknas för SULF/Umeå av:
Carina Keskitalo